

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Theologicæ In quibus exhibentur quædam
Observationes circa aliquot ex LXV. Propositionibus A SS.
Domino Nostro Innocentio XI. Condemnatis**

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Octava. Vt dignoscatur quando mendacium vel perjurium, dum homo homini loquitur, committatur, considerandum quid locutio externa cum externis circumstantiis consignantibus independenter ...

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10671156-1

CONCLUSIO OCTAVA.

Vt dignoscatur quando mendacium vel perjurium, dum homo homini loquitur, committatur, considerandum quid locutio externa cum externis circumstantiis consignantibus independenter ab omni restrictione aut extensione mente factis, significet.

ADversus Propositionem 26. & alias affines quibus restrictionum mentalium usus veluti licitus stabilitur, dicimus mendacium committi, & si juramento confirmetur, perjurium, quoties externa locutio, sumpta nimirum cum externis circumstantiis consignantibus, difformis est à iudicio vel affectu loquentis. Difformis est à iudicio loquentis, dum locutio mendax est enuntiativa, id est, dum aliquid affirmat vel negat, ut est hæc: *nihil dedi pro hoc illorū munere aut officio mihi comparando*, asserta vel jurata ab eo qui pro illo aliquid à se datum esse novit. Locutio mendax difformis est ab affectu loquentis quando est oratio non enuntiativa, ut hæc: *utinam te ad officium istud promovere possim*, prolata ab illo qui nil tale in gratiam alterius posse aut præstare desiderat. In his non solum considerandum quid ipsa locutio, præcisa nimirum à circumstantiis, se sola significet; sed quid cum circumstantiis consignantibus: ex. gr. vir aliquis Catholicus petit à Confessario an audiverit quod Petrus commiserit homicidium, nullā factā mentione Confessionis Sacramentalis; petens istud, cum sit Catholicus, supponitur, ut fieri solet, nolle quidpiam interrogare ex confessione: quare si Confessarius absolute dicat se non audivisse quod Petrus commiserit homicidium, non censetur idcirco mentiri, etsi recordetur Petrum sibi homicidium esse confessum: ratio est, quod locutio Confessarii in istis circumstantiis consignantibus, non extendatur ad casum Confessionis Sacramentalis; cum ex circumstantiis talis petentis Catholici notum sit, quod hic non velit interrogare de auditis in Confessione; atque ita responsum Confessarii ob istam circumstantiam consignantem non extenditur ad casum Confessionis. Secus foret si hæreticus aliquis aut scelestus Catholicus petitionem ita exprimeret, ut ipsa expressio sese extenderet etiam ad casum Confessionis; ex. gr. si peteret an Confessarius ex Confessione non intellexerit quod Petrus commiserit homicidium: tunc enim nullatenus dici posset quod circumstantiæ consignantibus, casum Confessionis Sacramentalis excluderent; quandoquidem ipsa interrogatio manifestè eum includat. Hinc Confessarius tunc obligatur, si Petrus homicidium reverà fuerit confessus, si non, aperte dicere, impium esse talia à se petere, & se ad ejusmodi interrogatum respondere non posse: & reverà non potest, ne quidem tum, quando Petrus homicidium non esset confessus: nam tunc respondendo, aliquoties foveret impietatem istiusmodi petitionum. Accedit quod si responderet quando non esset confessus, & non responderet dum esset Confessus, isto agendi modo Confessionis sigillum violaretur. Diximus pro dignoscendo mendacio aut perjurio, cum externā locutione simul considerandas esse externas circumstantias consignantibus, quia agimus de locutione quā homo hominibus loquitur: qualis locutio habet suam significationem ac sensum ab iis quæ alii homines à loquente distincti percipiunt, id est, ab externis: nam interna ipsius loquentis, si per externa non manifestentur, percipere non possunt. Cum Deo tantum dicitur, inquit Aug., de menda. c. 17. tunc tantum in corde veritas amplectenda est. Cum autem homini dicitur, etiam ore corporis verum proferendum est, quia homo non est cordis inspector. Hinc evidens est quod restrictio quæ fit solā mente, reverà non restringat, extendat aut mutet significationem locutionis quā homo homini loquitur. Ita ut externa locutio ad alium hominem, prorsus eandem significationem & sensum retineat, si ad sit si ab sit mentis restrictio. Quæ hæc Conclusione diximus communia sunt nudæ assertioni, & assertioni juratæ. Nunc observandum quod non unō titulō illicitum sit quædam confir-

mare

mare juramento, quæ tamen licet simpliciter asserere: nam in juramento requiritur major certitudo de re asserta, quàm in simplici assertionem: præterea requiritur longè major cautio ne proximus assertionem juratam aliter quàm nos intelligat; idque tum ob reverentiam divini Nominis, tum etiam quia ipsa circumstantia juramenti accedens assertioni nostræ, consignificat quòd ejusmodi cautionem adhibeamus, neque tamen, ut ante dictum, homo homini licet, etiam sine juramento, loquitur, nisi locutio externa cum externis circumstantiis sit conformis judicio vel affectui loquentis. Multiplici ergò ratione evidenter concluditur quod ea quæ Propositionibus 26. 27. & 28. velut licita traduntur, sint mera mendacia & perjuria. Rectissimè ergòde earum Authoribus dicitur illud Augustini, contra Mendac. c. 18. "Sunt in eis docti, qui etiam regulas figant, finesque constituent quando debeat, quando non debeat pejerari. O ubi estis fontes lachrymarum! & quid faciemus, quòd ibimus? ubi nos occultabimus ab ira veritatis, si non solùm negligimus cavere mendacia, sed audemus insuper docere perjuriam?"

IMP E R T I N E N S.

Qua in anterioribus Thesibus 27. Ian. defensis, Concl. 5. ex Aug. diximus, Si propterea evangelizamus ut manducemus, vilius nobis esse Evangelium quàm cibum, adeoque zum peccari, & gravius dum quispiam Ecclesiastica illa munia opificii instar ut inde vivat primitiùs assumit; intelligenda sunt etiam tunc, quando quis vitam suam intendit ulterius ordinare in Deum: illicitum proinde etiam est curam animarum assumere, eò fine ut parentes ex ejus proventibus alantur. Ergò qui spiritualia refert ad temporalia, non semper excusare se potest per hoc quòd temporalia ulterius referat ad spiritualia.

A L I U D.

Anno 1674. Romæ in Collegio Romano Societatis Jesu ab Agapito Falgario publicè propugnata sunt tales de Prædestinatione gratuità, & Gratià per se efficaci Conclusiones Theologicae, ut impossibile sit quidquam allegari contra Doctrinam Lovaniensium de eadem materià, quin idem pari ratione allegetur contra istas conclusiones: Quidquid proinde PP. Societatis allegaverint contra dictam Lovaniensium, noverint etiam allegari contra suorum doctrinam.

F I N I S.

8+2+8